

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2026-06-19 Nr. 429-211
Vilnius

Lietuvos bankas gavo prašymą išnagrinėti vartojimo ginčą, kurio šalys yra X. X. (toliau – pareiškėja) ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas).

Sprendimo santrauka¹

Ginčas kilo dėl draudiko sprendimo pareiškėjos patirtą žalą dėl apdrausto pastato sklype esančio paslėpto kanalizacijos vamzdžio pažeidimo (toliau – Įvykis) pripažinti nedraudžiamuoju įvykiu. Įvertinus šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, nustatyta, kad Įvykis atitinka taikomose draudimo taisyklėse² (toliau – Taisyklės) numatyto nedraudžiamojo įvykio sąlygas ir nėra pagrindo tenkinti pareiškėjos reikalavimo.

N u s t a t y t a:

Esminės faktinės kilusio ginčo aplinkybės

Draudikas ir pareiškėja sudarė Būsto draudimo sutartį (toliau – Draudimo sutartis), kuria Taisyklių pagrindu nuo 2025 m. vasario 20 d. iki 2026 m. vasario 19 d. buvo apdraustas pastatas, esantis adresu: (duomenys neskelbtini).

Pareiškėja draudikui pranešė apie Įvykį, nurodydama: „2025-12-19 buvo pastebėta, kad namuose sutriko nuotekų sistemos darbas – vanduo nebeišbėgo per kriaukles, dušą ir tualetą, todėl patalpomis įprastai naudotis nebuvo įmanoma. Siekiant sustabdyti žalos plitimą, buvo nutrauktas vandens naudojimas ir iškviestas meistras / rangovas. Apžiūros ir kasimo darbų metu nustatyta nuotekų sistemos avarija: nuotekų trasoje tarp pastato ir nuotekų valymo įrenginio. Apžiūros ir kasimo darbų metu nustatyta nuotekų sistemos avarija: nuotekų trasoje tarp pastato ir nuotekų valymo įrenginio, apie 2,5 m gylyje, nuotekų vamzdis buvo deformuotas, o sujungimo vietoje prie valymo įrenginio buvo atsiradęs nesandarumas.“ Pareiškėja pateikė draudikui išsamius paaiškinimus apie Įvykį, Įvykio vietos nuotraukas, atliktų darbų aktą ir kitus žalai administruoti reikalingus duomenis.

Vadovaudamasis surinktais duomenimis, draudikas nusprendė Įvykį pripažinti nedraudžiamuoju.

Draudikui netenkinus pareiškėjos pretenzijos, ši kreipėsi į Lietuvos banką, prašydama išnagrinėti kilusį ginčą.

Ginčo reikalavimai

Įpareigoti draudiką Įvykį pripažinti draudžiamuoju ir išmokėti 1 361,25 Eur draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjos dėl Įvykio patirtą žalą.

Ginčo šalių pateikti paaiškinimai

Pareiškėja nurodė, kad, vadovaujantis Taisyklėmis, jos apdraustam turtui yra taikytina draudimo apsauga dėl kanalizacijos tinklų avarijos, todėl draudikas nepagrįstai Įvykį pripažino nedraudžiamuoju. Pasak pareiškėjos, tame pačiame sklype esančio kaimyninio pastato savininkei dėl įvykusios kanalizacijos tinklų avarijos kita draudimo bendrovė išmokėjo patirtas išlaidas

¹ Santraukoje pateikiamas tik trumpas nagrinėto vartojimo ginčo apibendrinimas. Norint suprasti ir (ar) įvertinti sprendime aptariamą aplinkybę, sprendimo dėl šio ginčo esmės pagrindus ir motyvus, būtina tinkamai susipažinti su viso sprendimo turiniu.

² 2021 m. kovo 30 d. redakcija, galiojanti nuo 2021 m. balandžio 16 d.

atlyginančią draudimo išmoką, todėl draudikas privalo atlyginti pareiškėjai jos dėl įvykio patirtas išlaidas už to paties kanalizacijos vamzdžio remontą.

Draudikas atsiliepime prašė pareiškėjos reikalavimą atmesti kaip nepagrįstą, nurodydamas, kad įvykis atitinka Taisyklėse numatyto nedraudžiamojo įvykio sąlygas. Draudiko teigimu, Taisyklėse yra aiškiai nustatytos apdraustam pareiškėjos turtui taikytinos draudimo apsaugos ribos, todėl draudikas, vadovaudamasis Taisyklių nuostatomis, priėmė pagrįstą sprendimą.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Lietuvos bankas ginčo nagrinėjimo proceso metu neatlieka Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42¹ straipsnyje reglamentuotų patikrinimų, skirtų faktinėms aplinkybėms, susijusioms su Lietuvos banko prižiūrimo finansų rinkos dalyvio galimu Lietuvos banko kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų pažeidimu, nustatyti ir įvertinti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Teisinis vertinimas

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti, ar draudikas pagrįstai atsisakė žalą apdrausto pastato sklype esančiam paslėptam kanalizacijos vamzdžiui pripažinti draudžiamuoju įvykiu.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

CK 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja teisės aktams. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (CK 6.189 straipsnio 1 dalis).

Šalių sudaryta Draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis CK 6.156 straipsnio 1 dalimi, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Draudimo apsauga ir jos teikimo sąlygos nustatomos tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose³.

Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas ir kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko prisiimtą draudimo rizikos laipsnį⁴. Draudžiamasis įvykis – tai draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką⁵.

Nedraudžiamasis įvykis – draudžiamojo įvykio požymius turintis įvykis, tačiau taip pat atitinkantis įstatyme ar draudimo sutartyje apibrėžtus papildomus požymius, kuriems esant draudikas atleidžiamas nuo prievolės mokėti draudimo išmoką⁶. Taigi, draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamojo įvykio fakto nustatymu, kai nėra nedraudžiamojo įvykio sąlygų (CK 6.987 straipsnis)⁷.

Iš bylos duomenų matyti, kad pareiškėja pranešė draudikui apie įvykį, per kurį buvo

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015 ir kt.

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

⁵ Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 2 straipsnio 33 punktas.

⁶ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. lapkričio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-426-684/2017.

⁷ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.

pažeistas sklype esantis paslėptas kanalizacijos vamzdis (nustatyta vamzdžio deformacija ir nesandarumas). Pareiškėja prašė atlyginti 1 361,25 Eur kanalizacijos vamzdžio remonto išlaidas (t. y. žalą, kilusią pačiam vamzdynui), įskaitant vamzdžio atidengimo ir sutvarkymo išlaidas.

Draudikas nurodė, kad įvykį administravo, atsižvelgdamas į Taisyklių A.IV dalies 1.2 papunktyje aprašytus draudimo rizikos „Vanduo“ draudžiamojo įvykio „Šildymo, vandentiekio, kanalizacijos, automatinės gesinimo (sprinklerinės) sistemos, vėdinimo ar oro kondicionavimo sistemos avarija“ požymius.

Taisyklių A.IV dalies 1.2 papunkčio pirmame stulpelyje „Draudžiamieji įvykiai“ nustatyta, kad draudimo išmoka mokama dėl nuostolių draudimo objektui (tik apdraustam pastatui ir (arba) namų turtui) dėl vandentiekio, kanalizacijos, šildymo karštu vandeniu ar garais vamzdžių staigių ir netikėtų trūkimų, jei *šie vamzdynai įrengti sklype*, kuriame yra apdraustas turtas, ir naudojami apdraustam turtui eksploatuoti. Jei apdrausti pastatai, atlyginami nuostoliai, padaryti ir patiems vamzdynams.

Taisyklių A.IV dalies 1.2 papunkčio antrame stulpelyje „Nedraudžiamieji įvykiai“ nustatyta, kad, pagal draudžiamojo įvykio sąlygas „Vanduo“, nemokama draudimo išmoka, atlyginanti žalą dėl *paslėptų vamzdynų trūkimo*. Minėtoje Taisyklių sąlygoje detalizuota draudimo apsaugos dėl paslėptų vamzdynų trūkimo netaikymo apimtis. Taisyklių A.IV dalies 1.2 papunktyje nustatyta, kad draudimo išmoka yra nemokama tik dėl žalos vamzdynams, tačiau yra mokama dėl šio įvykio atsiradusius nuostolius dėl žalos kitiems apdraustiems objektams atlyginanti draudimo išmoka. Taisyklių A.IV dalies 1.2 papunktyje nustatyta, kad yra mokama paslėptų vamzdynų atidengimo ir sutvarkymo darbams (išskyrus vamzdynus, esančius sklypo teritorijoje) atlikti būtinas išlaidas atlyginanti draudimo išmoka.

Taigi, Taisyklių A.IV dalies 1.2 papunktyje yra išskirta, jog apdrausto pastato sklypo teritorijoje esančių paslėptų vamzdynų pažeidimo atveju jų atidengimo ir sutvarkymo darbų išlaidas atlyginanti draudimo išmoka nėra mokama. Taip pat minėtoje Taisyklių sąlygoje yra nurodyta, kad draudimo išmoka, atlyginanti žalą paslėptiems vamzdynams jų pažeidimo atveju, nėra mokama (t. y. nėra mokama draudimo išmoka, atlyginanti žalą dėl paties vamzdžio atkūrimo (pvz., pažeistos vamzdžio atkarpos pakeitimo ir kt.)).

Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau nurodyta, sutiktina su draudiko pozicija, kad draudikas nepriėmė draudimo rizikos atlyginti dėl apdrausto pastato sklype esančių paslėptų vamzdynų pažeidimo kilusią žalą patiems vamzdynams bei jų atidengimo ir sutvarkymo išlaidas.

Kartu pažymėtina, kad nors draudikas pagal draudžiamojo įvykio sąlygas „Vanduo“ priėmė draudimo riziką ir dėl apdrausto pastato sklypo teritorijoje esančių vamzdynų pažeidimo, tačiau minėtoje Taisyklių sąlygoje apibrėžė draudimo apsaugos ribas, nustatydamas, dėl kokių vamzdynų pažeidimo ir kokio pobūdžio išlaidas atlyginanti draudimo išmoka gali būti mokama pagal draudimo apsaugos apdrausto pastato sklypo teritorijoje esantiems inžineriniams tinklams (vamzdynams) teikimo sąlygas.

Pareiškėja, siekdama pagrįsti savo reikalavimą, nurodė, kad tame pačiame sklype esančio kaimyninio pastato savininkei dėl kanalizacijos vamzdžio pažeidimo kita draudimo bendrovė išmokėjo patirtas išlaidas atlyginančią draudimo išmoką, todėl draudikas taip pat privalo atlyginti pareiškėjai jos dėl įvykio patirtas išlaidas už to paties kanalizacijos vamzdžio remontą. Vis dėlto dėmesys atkreiptinas į tai, kad kitos draudimo bendrovės sprendimas neturi teisinės reikšmės, vertinant įvykį šalių sudarytos Draudimo sutarties sąlygų kontekste. Iš byloje esančių duomenų matyti, kad sprendimas dėl pareiškėjos kaimynei mokėtinos draudimo išmokos buvo priimtas kitos draudimo bendrovės, taigi, pagal kitos draudimo bendrovės draudimo taisykles, individualias sutarties sąlygas, rizikų apimtį ir tos konkrečios draudimo bendrovės vidinę žalų vertinimo praktiką. Svarbu atkreipti dėmesį, kad net ir esant tokioms pačioms žalos atsiradimo aplinkybėms, skirtingų draudimo bendrovių sutartyse gali būti numatytas skirtingas draudimo apsaugos turinys, kitokios draudimo išmokos nemokėjimo išimtys (nedraudžiamieji įvykiai) ir kitoks rizikų vertinimo pagrindas. Taigi, draudikas įvykio aplinkybes privalo vertinti ir sprendimą priimti atsižvelgdamas tik į šalių sudarytos Draudimo sutarties nuostatas, o kitos draudimo bendrovės sprendimas draudiko neįpareigoja įvykį vertinti taip pat.

Atsižvelgdamas į tai, kas pirmiau nurodyta, Lietuvos bankas daro išvadą, kad draudikas, vadovaudamasis Taisyklių A.IV dalies 1.2 papunkčio nuostatomis, pagrįstai įvykį, kurio metu kilo žala sklypo ribose esantiems paslėptiems kanalizacijos vamzdynams, pripažino nedraudžiamuoju ir pagrįstai atsisakė atlyginti išlaidas vamzdžio remontui, įskaitant vamzdžio atidengimą ir sutvarkymą.

Išvada

Nustačius, jog įvykis yra nedraudžiamasis, draudikui nekyla pareiga mokėti draudimo išmoką, todėl pareiškėjos reikalavimas atmestinas kaip nepagrįstas.

Šiame sprendime dėl esminių šalių išdėstytų argumentų ir nurodytų aplinkybių pasisakyta. Kiti šalių argumentai ir (arba) nurodytos aplinkybės neturi esminės reikšmės Lietuvos banko sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliam atsakyti į kiekvieną šalių argumentą ir (ar) teiginį.⁸

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Licencijavimo skyriaus vadovė,
pavaduojanti departamento direktorių

Agnė Kazlauskienė

⁸ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.